პროექტი

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს
დადგენილება №
2018 წლის აგვისტო
ქ. ლანჩხუთი

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისთვის მიკუთვნებული მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ 16-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ და „ვ“ ქვეპუნქტების, 61-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების, საქართველოს კანონის „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 და 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულო ადგენს:

მუხლი 1. დამტკიცდეს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისთვის მიკუთვნებული მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესი (დანართი №1).

მუხლი 2. დამტკიცდეს მწვანე ნარგავების აღრიცხვის უწყისი (დანართი №2).

მუხლი 3. დამტკიცდეს დამზადებული მწვანე ნარგავების მიღება-ჩაბარების დოკუმენტი (დანართი №3)

მუხლი 4. ამ დადგენილების ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისთვის მიკუთვნებული მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის 25 მარტის №13 დადგენილება (ვებგვერდი, 30/03/2016წ., სარეგისტრაციო კოდი: 010250000.35.112.016264).

მუხლი 5. დადგენილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საკრებულოს თავმჯდომარე: ბესიკ ტაბიძე

დანართი №1

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისთვის მიკუთვნებული მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესი

მუხლი 1. წესის მიზანი

1. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისთვის მიკუთვნებული მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესის (შემდგომში „წესი“) მიზანია ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე და მის საკუთრებაში არსებული მწვანე ნარგავების ეკოლოგიური წონასწორობის, ხეების ხნოვანებითი სტრუქტურის, სახეობრივი შემადგენლობისა და ხარისხობრივი მდგომარეობის შენარჩუნების, მაღალპროდუქტიული კორომების ჩამოყალიბების, კლიმატური პირობების შენარჩუნებისა და კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული უარყოფითი ფაქტორების თავიდან აცილების უზრუნველსაყოფად მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის ღონისძიებათა ჩატარებისას წარმოშობილი სამართლებრივი ურთიერთობების რეგულირება.

2. წესი განსაზღვრავს:

ა) მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის წესს;

ბ) მოსაჭრელი ხეების გამოყოფისა და მონიშვნის წესს;

გ) მწვანე ნარგავების აღრიცხვის უწყისის წარმოების წესს;

დ) მოპოვებული (ფუნქციადაკარგული) მერქნის გასხვისების წესს.

3. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე აკრძალულია მწვანე ნარგავების მოჭრა, გარდა ამ წესით დადგენილი გამონაკლისი შემთხვევებისა.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

1. აღდგენა – ღონისძიება, რომლის მიზანია მწვანე ნარგავებით დაუფარავ ფართობებზე, ბუნებრივი განახლების ხელშეწყობა, გაშენება და ნარგავების მრავალწლიანი მოვლა.

2. აღრიცხვა – მწვანე ნარგავების ინვენტარიზაცია.

3. გადაბელვა –მწვანე ნარგავების ტოტების შეჭრა.

4. გაშენება – მწვანე ნარგავებით დაუფარავი ტერიტორიების გამწვანება.

5. დაინტერესებული პირი – ჭრის განხორციელებაზე დაინტერესებული ფიზიკური ან იურიდიული პირი.

6. ვარჯის ფორმირება – ხეებზე ქვედა ტოტების შეჭრა, სასიცოცხლო ფუნქციის შეწყვეტის გარეშე.

7. ზეხმელი ხე – ზრდაშეწყვეტილი ზეზემდგომი გამხმარი ხე.

8. კორომი – მომიჯნავე ტერიტორიისაგან შემადგენლობითა და სტრუქტურით მკვეთრად განსხვავებული მწვანე ნარგავების ნაწილი.

9. მწვანე ნარგავები – მერქნიანი (ხე, ბუჩქი) და არამერქნიანი მცენარეები, მათი პროდუქტები.

10. მცენარის სახეობა – მცენარის ერთ-ერთი ძირითადი ტაქსონომიური ერთეული.

11. მოსაჭრელი ხეების მონიშვნა – მოსაჭრელი ხეების გამიჯვნა მოსაზღვრე ტერიტორიისაგან, მოსაჭრელი ხეების აღრიცხვა და მონიშვნა, მოსაჭრელი ხეების აღრიცხვის უწყისის შედგენა (შემდგომში – აღრიცხვის უწყისი), რომელიც წარმოადგენს მოსაჭრელი ხეების მოპოვების დაწყების განმსაზღვრელ დოკუმენტს.

12. მოპოვება – ზეზემდგომი ხის მოჭრა და/ან ძირნაყარი მერქნის გამოზიდვა.

13. მოსაჭრელი ხის ერთეულად მონიშვნა – ერთეულად მდგარი ხე-ბუჩქების აღრიცხვა, მონიშვნა და აღრიცხვის უწყისის შედგენა.

14. ნარჩენი – ხის მოპოვების შედეგად დარჩენილი ქერქი, ნაფოტი, ნახერხი, შეშად გამოუსადეგარი ტოტები.

15. ნერგი – სანერგის სასკოლო განყოფილებაში აღზრდილი მოზრდილი ტანის მცენარე.

16. სანერგე – ფართობი, სადაც ხდება ნარგავების შემქმნელ სახეობათა სარგავი მასალის მოშენება. სანერგე შეიძლება იყოს მუდმივი ან დროებითი.

17. სპეციალური გამოკვლევა – კორომების სანიტარიული მდგომარეობის დადგენის, მავნებელ-დაავადებათა გამოვლენის, აღრიცხვისა და გამაჯანსაღებელი ღონისძიებების განსაზღვრის მიზნით ჩატარებული კვლევა.

18. ფაუტი ხე – ფუტურო, დამპალი და გამოფიტული ხე.

19. ძირნაყარი ხე – წაქცეული ხმელი ხე, მიწაზე დაყრილი მოთხრილ-მოტეხილი, ქარქცეული, თოვლტეხილი მერქანი, ჭრაგავლილი მოსაჭრელი ხეების ტერიტორიიდან გამოუზიდავად დარჩენილი მერქანი, აგრეთვე ხიდან ჩამოცვენილი ტოტები, ფიჩხი.

20. ჭრა – მწვანე ნარგავების მოვლითი და სპეციალური მიზნით ჭრა.

21. ხმობადი ხე – ხე, რომლის ღეროს ერთი მესამედი გამხმარია.

22. რჩეული ხე – ჯანსაღი, სწორღეროიანი, ტოტებისა და როკებისაგან გაწმენდილი ხე, კარგად ფორმირებული ვარჯით.

23. მწვანე ნარგავის დამზადება – ზეზეური ხის მოჭრა და/ან ძირნაყარი მერქნის ტერიტორიიდან ამოღება და გამოზიდვა.

24. დამზადებული მწვანე ნარგავების მიღება-ჩაბარების დოკუმენტი (შემდგომში „დოკუმენტი“) – დასაწყობებული მწვანე ნარგავების გადაზიდვის დოკუმენტი გაცემული ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ.

25. უფლებამოსილი ორგანო – ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერია (ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“).

26. საშეშე ხე – ხე მიეკუთვნება საშეშე კატეგორიას, თუ მისი ღეროს დაუზიანებელი ნაწილის სიგრძე შეადგენს 4 მეტრზე ნაკლებს.

27. სამასალე ხე – ხე მიეკუთვნება სამასალე კატეგორიას, თუ ხის ღეროს დაუზიანებელი სწორი ნაწილის სიგრძე განტოტვამდე შეადგენს 4მ-ს და მეტს.

28. საფრთხის შემცველი ხე - ზეხმელი, მოტეხილი და მომაკვდავი ხე, რომელიც სიცოცხლისთვის საშიშ საფრთხეს უქმნის ადამიანს, პირუტყვს ან შენობა-ნაგებობას.

29. რჩეული ხე - ჯანსაღი, თესლით წარმოშობილი, სწორღეროიანი, ტოტებისა და როკებისგან მაქსიმალურდ გაწმენდილი ხე კარგად ფორმირებული ვარჯით. როგორც წესი, რჩეული ხის გამოვლენა ხდება გამოხშირვითი ჭრის ხნოვანების პერიოდში.

30. დამხმარე ხე - ის ხე, რომელიც ხელს უწყობს რჩეული ხის ღეროს გაწმენდას ტოტებისგან, ღეროსა და ვარჯის ფორმირებისა და ნიადაგის დაცვის ფუნქციის გაუმჯობესებას.

31. მავნე ხე - უნდა მიეკუთვნოს:

ა) ხე, რომელიც ხელს უშლის რჩეული და დამხმარე ხის ზრდა-განვითარებას, ასევე ზეხმელი, მოტეხილი და მომაკვდავი ხე;

ბ) დაგრეხილი, დიდნუჟრიანი, ძლიერ გაბარჯღული ხე, ძირიდან შეტოტვილი ვარჯით, თუ ასეთი ხე კორომში არ ასრულებს სხვა რაიმე სასარგებლო ფუნქციას, ან/და მისი მოჭრით არ შეიქმნებოდა დიდი ფანჯრები (სიცოცხლისთვის საშიში, რომელიც საფრთხეს უქმნის შენობებს და ა.შ);

გ) კორომში შერეული არასასურველი მერქნიანი სახეობა, თუ ის ხელს უშლის რჩეული და დამხმარე ხის ზრდა-განვითარებას და მისი მოშორება არ გამოიწვევს კორომის 0,5 სიხშირემდე დაბლა დაყვანას.

მუხლი 3. მწვანე ნარგავების მოვლის ღონისძიებები

1. მწვანე ნარგავების მოვლის ღონისძიებათა განხორციელების საფუძველი შეიძლება იყოს:

ა) სპეციალური გამოკვლევის მასალები;

ბ) მწვანე ნარგავების აღრიცხვისა და მონიტორინგის მასალები;

გ) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა საფუძველი.

2. მწვანე ნარგავების მოვლის ღონისძიებებს ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“.

3. სპეციალურ გამოკვლევას ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“.

4. მწვანე ნარგავების მოვლითი ღონისძიებებია:

ა) სპეციალური გამოკვლევის საფუძველზე მწვანე ნარგავების დაცვა ეკოლოგიური წონასწორობის დარღვევის გამომწვევი დაავადებებისა და მავნებლების გავრცელებისაგან ბიოლოგიური და ქიმიური საშუალებებით;

ბ) ხანძარსაწინააღმდეგო პრევენციული ღონისძიებები;

გ) მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების დაგეგმვა.

მუხლი 4. მწვანე ნარგავების მოვლისა და აღდგენის ღონისძიებების განსახორციელებლად ხეების მონიშვნა და გამოყოფა

1. ხეების ერთეულად მონიშვნა მოვლითი ღონისძიებების უზრუნველყოფის მიზნით ხორციელდება ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის“ მიერ.

2. დასამზადებელი მწვანე ნარგავების აღრიცხვისათვის, აუცილებელია პირველ რიგში მოინიშნოს ფაუტი, ზეხმელი, ხმობადი, გადაბერებული, საფრთხის შემცველი, მრუდეღეროიანი და მავნებლებით დაზიანებული ხეები.

3. დამზადებული მწვანე ნარგავების აღრიცხვა წარმოებს ამ წესის დანართი №2-ის შესაბამისად.

4. მწვანე ნარგავების განთავსების ტერიტორია ფიქსირდება GPS კოორდინატებით. ძირნაყარი ხეების მოცულობა დგინდება ფაქტობრივად გამოზიდული მოცულობის შესაბამისად.

5. მოსაჭრელი ხეების მონიშვნისას ერთეულად აღრიცხვას ექვემდებარება 8 სმ და მეტი ტაქსაციური დიამეტრის ხეები (თითოეული ხის მოცულობის მიხედვით). ჭრაში დანიშნულ ხეებზე თვალთახედვის არეში, მიწის ზედაპირიდან დაახლოებით 1,7 მეტრამდე სიმაღლეზე კეთდება მონიშვნა მკვეთრი ფერის საღებავით.

6. აღრიცხვის უწყისის ერთი ეგზემპლარი ინახება ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრში“.

7. ჭრა არ ხორციელდება, როდესაც აღრიცხვის უწყისში ხეების მოცულობა არ შეესაბამება ხეების ფაქტობრივ მოცულობას. ასეთ შემთხვევაში ჭრა ხორციელდება ახალი აღრიცხვის უწყისის საფუძველზე.

მუხლი 5. მწვანე ნარგავების მოვლა ბიოლოგიური, ქიმიური და სხვა სპეციალური საშუალებებით

1. ბიოლოგიური, ქიმიური და სხვა სპეციალური საშუალებებით მწვანე ნარგავების მოვლა ხორციელდება სპეციალური გამოკვლევების საფუძველზე დასახულ ღონისძიებათა მიხედვით. გამოკვლევას ატარებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“.

2. სპეციალური გამოკვლევა მიზნად ისახავს:

ა) ხეების სანიტარიული მდგომარეობის დადგენას;

ბ) მავნებელ-დაავადებათა გამოვლენას, აღრიცხვას, მათი გავრცელების მასშტაბებისა და განვითარების ტენდენციების დადგენასა და მათთან ბრძოლის რეკომენდაციებს.

3. მავნებელ-დაავადებათა წინააღმდეგ გამოსაყენებელი ბიოლოგიური, ქიმიური და სხვა სპეციალური საშუალებების ნუსხა და მეთოდები უნდა შეესაბამებოდეს მოქმედ კანონმდებლობას.

მუხლი 6. მწვანე ნარგავების ტერიტორიის ხანძრისაგან დაცვის მოთხოვნები

1. ცეცხლის დანთება აკრძალულია ხეების ვარჯის ქვეშ, წიწვიანი მოზარდი ან ძველ ნახანძრალებში, მწვანე ნარგავების ტერიტორიაზე დაზიანებულ, ქარქცეულ ან ქარტეხილ ადგილებში, მოპოვების ნარჩენებიდან გაუწმენდავ, გამოუზიდავად დატოვებული მოპოვებული ხეების და გამხმარბალახიან ადგილებში.

2. ნახანძრალი ტერიტორიის აღდგენითი ღონისძიებები ხორციელდება აღდგენის პროექტით.

3. მწვანე ნარგავების ტერიტორიაზე ხანძრის ლიკვიდაციას ახორციელებს შესაბამისი სამსახური.

მუხლი 7. მწვანე ნარგავების მოვლის ღონისძიებები სტიქიური და სხვა გაუთვალისწინებელი მოვლენების შემთხვევაში

1. სტიქიური მოვლენის (ხანძარი, ქარი, თოვლი, ზვავი, მეწყერი და სხვა) ან სხვა მასშტაბურ (სოციალური, ბიოლოგიური, გლობალური, ეკოლოგიური და სხვა) გაუთვალისწინებელ შემთხვევებში უარყოფითი შედეგების ლიკვიდაციის ღონისძიებები ფინანსდება ადგილობრივი ბიუჯეტიდან ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის“ მიერ მომზადებული მასალების საფუძველზე.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში განხორციელებულ ჭრებზე არ ვრცელდება ამ წესით დადგენილი ჭრის მოთხოვნები.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“ მოსალოდნელი ზიანის თავიდან აცილების ან შემცირების მიზნით ვალდებულია განახორციელოს ჭრები მხოლოდ იმ მოცულობით, რაც აუცილებელია ამ პუნქტში აღნიშნული მიზნის მისაღწევად.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დგება შესაბამისი აქტი.

მუხლი 8. მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების დაგეგმვა

1. მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების ღონისძიებები, არსებული საშუალებების გათვალისწინებით იგეგმება მწვანე ნარგავების აღრიცხვისა და მონიტორინგის მასალებისა და სპეციალური გამოკვლევების საფუძველზე.

2. მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების ღონისძიებებს ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“.

3. დაგეგმილ ტერიტორიაზე უნდა შედგეს მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების პროექტი, რომელსაც ადგენს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკონომიკისა და ქონების მართვის სამსახურის ზედამხედველობის ქვეშ.

4. მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების პროექტი უნდა მოიცავდეს განსახორციელებელ ღონისძიებათა ჩამონათვალსა და ფინანსურ ხარჯთაღრიცხვას.

5. აღდგენას ექვემდებარება:

ა) ნახანძრალები და ასევე სხვა მიზეზით განადგურებული როგორც ბუნებრივი, ისე ხელოვნურად გაშენებული მწვანე ნარგავების ფართობები;

ბ) ფართობები, რომელთა ბუნებრივ-კლიმატური პირობები იძლევა მწვანე ნარგავების აღდგენის საშუალებას;

გ) დეგრადირებული კორომები, რომლებიც საჭიროებს რეკონსტრუქციას.

მუხლი 9. აღდგენისა და გაშენების ფორმები

1. აღდგენის ფორმებია:

ა) ბუნებრივი განახლებისათვის ხელშეწყობა;

ბ) აღდგენა თესვით;

გ) აღდგენა დარგვით.

2. გაშენების ფორმებია:

ა) გაშენება ნერგების დარგვით;

ბ) გაშენება თესვით.

3. მწვანე ნარგავების აღდგენის ფორმები შეირჩევა ეკოლოგიური და ეკონომიკური მიზანშეწონილობის საფუძველზე.

მუხლი 10. მწვანე ნარგავების აღდგენის დაპროექტება

1. დაპროექტებას ექვემდებარება:

ა) კულტურების გაშენება;

ბ) სანერგეების მოწყობა;

გ) დაცვითი ნარგავების გაშენება;

დ) დეგრადირებული კორომების, ეკოსისტემებისა და ლანდშაფტების რეკონსტრუქცია;

ე) ბუნებრივი განახლების ხელშეწყობის ღონისძიებები.

2. მწვანე ნარგავების აღდგენის პროექტი უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) პროექტის შედგენის საფუძველსა (ბრძანება, ხელშეკრულება და ა.შ.) და მიზანს;

ბ) აღდგენას დაქვემდებარებული ფართობის დეტალურ დახასიათებას: ადგილმდებარეობის, საზღვრების, მიმდებარე ტერიტორიებისა და ბუნებრივი პირობების (კლიმატი, ნიადაგები და სხვ.) მითითებით;

გ) შერჩეული სახეობის ბოტანიკურ და ბიოეკოლოგიურ თავისებურებათა დახასიათებას;

დ) შერჩეული სახეობის ენტო და ფიტომავნებლების დახასიათებასა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის რეკომენდაციებს;

ე) საპროექტო ღონისძიებებისა და ამ ღონისძიებებით გათვალისწინებული სამუშაოების მოცულობების, პარამეტრებისა და ხარჯთაღრიცხვის შესახებ;

მუხლი 11. სარგავი მასალა

მწვანე ნარგავების აღდგენისათვის სარგავ მასალად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს:

ა) ნათესარი;

ბ) ნერგი;

გ) კალამი;

დ) ფესვის ნაბარტყი.

მუხლი 12. მწვანე ნარგავების ამოღება-გადარგვა

1. საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელია მწვანე ნარგავების ამოღება-გადარგვა.

2. ამოღება-გადარგვას ექვემდებარება:

ა) წიწვოვანი სახეობები ღეროს მაქსიმალური დიამეტრით 16 სმ (დიამეტრი იზომება 1.3 მ სიმაღლეზე);

ბ) ფოთლოვანი სახეობები ღეროს მაქსიმალური დიამეტრით 18 სმ (დიამეტრი იზომება 1.3 მ სიმაღლეზე).

3. ხეების გადარგვა ხორციელდება ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის" ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის ეკონომიკისა და ქონების მართვის სამსახურის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ ტერიტორიაზე.

მუხლი 13. განსაკუთრებული მოთხოვნები მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების განხორციელებისას

1. მცენარეთა სახეობების შერჩევასა და გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები უნდა ჩატარდეს ბიომრავალფეროვნების დაცვის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

2. მწვანე ნარგავების აღდგენისა და გაშენების მიზნით მცენარეთა სახეობები შეირჩევა უპირატესად იმ ადგილობრივი სახეობებისაგან, რომლებიც დამახასიათებელია კონკრეტული გარემო პირობებისათვის.

3. სანერგეში სარგავი მასალის გასაზრდელი ასორტიმენტი შეირჩევა გასამწვანებელი ფართობების და სანერგის ბუნებრივ-კლიმატური პირობების შესაბამისად.

4. არაენდემური მცენარეების გაშენებისათვის (ინტროდუქცია) მცენარეთა სახეობების შერჩევა უნდა მოხდეს მათი ბუნებრივ-კლიმატური და სხვა თვისებების შესწავლით, რათა თავიდან იქნას აცილებული მათი უარყოფითი ზემოქმედება ადგილობრივ სახეობებსა და სხვა ფაქტორებზე.

5. აღდგენილი ან/და გაშენებული მწვანე ნარგავების მოვლის სამუშაოების ხანგრძლივობა, ასევე სხვა მახასიათებლები განისაზღვრება აღდგენის პროექტით.

6. აკრძალულია გენეტიკურად მოდიფიცირებული სათესლე და სარგავი მასალების, მცენარეების და/ან მათი ნაწილების გამოყენება მწვანე ნარგავების აღდგენის მიზნით.

მუხლი 14. ხის შეფასება

1. ხის მოვლის ღონისძიებების გეგმის შესადგენად, წინასწარი შესწავლა ნიშნავს ისეთი ღონისძიებების განსაზღვრას, რომელთა შედეგად მიღწეული იქნება სასურველი შედეგი.

2. გეგმა უნდა მოიცავდეს შემდეგ პუნქტებს:

ა) ხის სპეციფიკური მონაცემების გათვლა-გაანგარიშებას;

ბ) ხის დაზიანებული ნაწილების (ფუღურო, გამხმარი ტოტები, სხვადასხვა უარყოფითი ზემოქმედებით მიყენებული ზიანი, მაგ.: სატრანსპორტო საშუალებით მიყენებული ზიანი) ადგილების აღრიცხვას;

გ) სატრანსპორტო მიმოსვლისაგან ხის საარსებო გარემოს დაცვის ღონისძიებებს;

დ) ხის შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად, მოვლის ღონისძიებების განსაზღვრას;

ე) ხის მოვლის კონცეფციის შემუშავებას;

ვ) შესწავლის შედეგად მიღებული მონაცემებით საჭირო გაანგარიშების წარმოებას;

ზ) მონიტორინგის ჩატარების და პერიოდულობის განსაზღვრას. შეგროვებული მონაცემების დოკუმენტალურად გაფორმება წარმოებს შესაბამის სააღრიცხვო რეესტრში (კატალოგში).

3. მოვლის საჭიროება ხის მოვლის ღონისძიებები წარმოადგენს ბუნებრივი ზრდის პროცესში ხელოვნურ ჩარევას. მოვლის ღონისძიებების მაქსიმალურად შეზღუდვის უზრუნველსაყოფად გარკვეული პერიოდულობით აუცილებელია ხეების მდგომარეობის მონიტორინგი, რათა დადგინდეს, არის თუ არა საჭირო განსაზღვრული ღონისძიების ჩატარება, ხოლო საჭიროების

შემთხვევაში განისაზღვრება ღონისძიების ჩატარების პერიოდი. აღნიშნული პროცედურა წარმოადგენს პროფესიონალური და კვალიფიციური შეფასების წინაპირობას. გასხვლა-ფორმირების ღონისძიებები, რომლებიც ხის ვარჯის სასურველი ფორმით ზრდა-განვითარებას ემსახურება, სასურველია ადრეულ ეტაპზე და დროულად განხორციელდეს.

მუხლი 15. ხეების სხვლა-ფორმირება:

1. ხეების ფორმის არასასურველი განვითარების თავიდან ასაცილებლად, ასევე ხმელი და საშიში ტოტების მოცილების მიზნით ხორციელდება ხეების სხვლა-ფორმირება.
2. ხეების სხვლა-ფორმირებას ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“ ან კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსაზღვრული ფიზიკური ან იურიდიული პირები ხელშეკრულების საფუძველზე.
3. ერთჯერადი მავნე ხეების ჭრა, რომელიც საფრთხეს უქმნის შენობა-ნაგებობას და ადამიანის სიცოცხლეს.

მუხლი 16. ხეების გამხმარი ტოტებისაგან გაწმენდა

სატრანსპორტო საშუალებებისა და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, ხეები უნდა გაიწმინდოს ხმელი და გადატეხილი, წვრილი ზომის (დიამეტრი 3 სმ) ტოტებისაგან.

მუხლი 17. ხის ვარჯის მოვლა

ხის ვარჯის მოვლა გულისხმობს ხეების გადახლართული, მოტეხილი ტოტებისაგან ან ისეთი ტოტებისაგან გაწმენდას, რომლებიც ერთმანეთს მჭიდროდ ეკვრის (როგორც 3.2.1-შია აღწერილი), აგრეთვე, ხმელი ტოტების მოცილებას (როგორც 3.2.3-შია აღწერილი) და შეჭრას, ხის ვარჯისათვის საჭირო განათების უზრუნველსაყოფად (როგორც 3.2.2 -შია აღწერილი).

მუხლი 18. ხის ვარჯის ფორმირება საჭირო განათების მიღების უზრუნველსაყოფად

ხის ვარჯის საჭირო განათებით უზრუნველყოფის მიზნით ხის ფორმირება ხდება უმეტესად ტოტების შეჭრით გარეთა მხრიდან – წვეროსაკენ. ხის გარშემოწერილობის მიხედვით არჩევენ წვრილი და მსხვილი ტოტების სუსტ (5%), საშუალო (10%) და ძლიერ (15%) გამოხშირვას. ამასთანავე, მნიშვნელოვანია, რომ აღნიშნულმა ღონისძიებამ არ გამოიწვიოს ხის დაზიანება ან/და მისი ფორმისა და იერსახის მნიშვნელოვანი ცვლილება.

მუხლი 19. ხის წანაზარდები

ხის ღეროსა და განშტოებებზე წარმოქმნილი ან/და არსებული წანაზარდები უნდა მოცილდეს ბრტყლად, მთელ დიამეტრზე.

მუხლი 20. გადაბელვა

1. გადაბელვა ნიშნავს ხის მთლიან ვარჯზე ან მის ნაწილზე ძლიერი ტოტების შემოკლებას, ან მთლიანად მოშორებას (განშტოებების გადაბელვა). იმ შემთხვევაში, თუ ვარჯი მთლიანად იჭრება, ისე რომ მხოლოდ ხის ღერო რჩება, ღეროს გადაბელვა ეწოდება. თუმცა ასეთ ღონისძიებას მოჰყვება ნეგატიური შედეგები, როგორიცაა საკვები ნივთიერებების (გადაბელვის ადგილებში წყდება საკვები მინერალებით მომარაგება და ზრდა. ხის ვარჯის ასეთი ადგილები კვდება და იწყება ლპობის პროცესი, ირღვევა წონასწორობა ფესვებსა და ვარჯს შორის) უკმარისობა და ფესვთა სისტემის კვდომა. ეს ორივე ფაქტორი გამოწვეულია სოკოვანი ინფექციით, რომელსაც ხის სტრუქტურის

ნეგატიური შეცვლა შეუძლია. მოსალოდნელია ხის გადატეხვის საშიშროების ზრდა და მისი მდგრადობის შემცირება. უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, საჭირო ხდება მისი ნაადრევი მოჭრა. ამის გამო, გამონაკლისი შემთხვევების დაუშვებელია ხის ღეროს გადაბელვა.

2. გადაბელვის ადგილი აუცილებლად უნდა დაიფაროს ზეთიანი საღებავით ლპობის პროცესის შეჩერების მიზნით.

მუხლი 21. ვარჯის შემადგენელი შიდა ტოტების გასხლვა

დაზიანებული ტოტები ან/და ხის ვარჯის ნაწილი, სატრანსპორტო მოძრაობის უსაფრთხოების წესების დაცვით და ხის საარსებო გარემოს შესაბამისად უნდა დამოკლდეს. ვარჯის დაუზიანებელი ნაწილი კი შემოკლებულ ნაწილთან შეფარდებით უნდა შეიჭრას ან გამოიხშიროს (მცენარისათვის საჭირო განათების მისაღებად). ტოტის გასხლვა იმ ადგილას ხორციელდება, სადაც გასასხლავი ტოტის დიამეტრი შეადგენს დასატოვებელი ტოტის 1/3-ს.

მუხლი 22. ძლიერ გასხლული ხეების რეაბილიტაცია

ხის მთლიანი ვარჯი, სატრანსპორტო მოძრაობის უსაფრთხოებიდან და ხის საარსებო გარემოდან გამომდინარე, უნდა შემოკლდეს. შემოკლება დასაშვებია ვარჯის გარშემოწერილობის 20%-ით. ამ ღონისძიების შემდეგ ვარჯმა უნდა შეძლოს შემდგომი განვითარება.

მუხლი 23. ვარჯის ჭრა უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად

ხეებს, რომლებიც ძლიერ არიან დაზიანებულნი და საფრთხეს უქმნიან ტრანსპორტის მოძრაობას, უსაფრთხოების ნორმებიდან გამომდინარე, საჭიროა შეუმოკლდეს მსხვილი და დაზიანებული ტოტები.

მუხლი 24. გამონაზარდებიანი მოკლედ შეკრეჭილი ხეების შემდგომი მკურნალობა

ახლად ამოზრდილი წანაზარდები, მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, უნდა განცალკევდეს ან შემოკლდეს. შეჭრა უნდა შესრულდეს უკვე განხორციელებული ჭრის ადგილიდან ზემოთ, მაგრამ არა ღონისძიების ან/და დაზიანების შედეგად გაჩენილი ჭრილობის შეხორცების ადგილას. ე.წ. მკურნალობა უნდა ჩატარდეს სისტემატურად 3-5 წელიწადში ერთხელ. ჭრები ისე უნდა შესრულდეს, რომ წლების მანძილზე შეიქმნას ახალი ვარჯი, რომელიც გვერდითი ტოტებიდან ან სხვა აქამდე მიძინებული კვირტებიდან აღმოცენდება.

მუხლი 25. მოსაჭრელი ხეების მონიშვნა

1. ამ წესის მიზნებისათვის ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული მოსაჭრელი ხეები უნდა დაიყოს და დაინომროს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის“ მიერ.

2. მოსაჭრელი ხეების მონიშვნას და მათი მწვანე ნარგავების აღრიცხვის უწყისში შეტანას ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“.

3. მონიშვნა ხდება მკვეთრი ფერის საღებავით. მოსაჭრელ ხეებს მიენიჭება (საღებავით ხეზე დაიტანება) რიგითი ნომერი.

4. ამოსაღები, ამოღება-გადარგვას დაქვემდებარებული მწვანე ნარგავების მონიშნვა და აღრიცხვა ხდება ამ მუხლით დადგენილი წესით.

მუხლი 26. ჭრის განმახორციელებელი უფლებამოსილი ორგანო

1. ამ წესით გათვალისწინებულ ჭრას ახორციელებს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი (შემდეგ, „მომსახურების ცენტრი“) განცხადების საფუძველზე ან საკუთარი ინიციატივით.

2. „მომსახურების ცენტრის“ მიერ უნდა მომზადდეს მოსაჭრელ ხესთან/ხეებთან დაკავშირებით დასკვნა.

3. დასკვნა უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას:

ა) შედის თუა არა მოსაჭრელი ხე/ხეები მომსახურების ცენტრის მიერ მონიშნულ მოსაჭრელი ხეების სიაში ან ექვემდებარება თუ არა ხე-მცენარე მოჭრას, გადაბელვას, სხვლა-ფორმირებას;

ბ) ხის კატეგორიას (სამასალე, ნახევრადსამასალე, საშეშე);

გ) ხე-მცენარეების მოჭრის ან მოპოვების ადგილის შესახებ (მისამართის ზუსტი ადგილმდებარეობის მითითებით);

დ) ხე-მცენარეებიდან მიღებული მორის რაოდენობა, თითოეული მორის ჯიში (სახეობა), მორის სიგრძე, მორის დიამეტრი წვრილი ბოლოდან, ხოლო ხე-მცენარეების (მათ შორის, მწვანე ნარგავების) შემთხვევაში მათი ჯიში (სახეობა), რაოდენობა, ხე-მცენარეების დიამეტრი, რომელიც იზომება ფესვის ყელიდან 10 სმ-ის სიმაღლეზე;

ე) მოჭრილი ხე-მცენარეების სავარაუდო მოცულობას (კბ.მ.) და განთავსების ადგილის ზუსტ მისამართს;

ვ) ხე-მცენარეების მესაკუთრის მონაცემების (ფიზიკური პირის შემთხვევაში სახელი, გვარი, პირადი ნომერი, იურიდიული პირის შემთხვევაში – მისი სახელწოდება და საიდენტიფიკაციო კოდი) შესახებ.

მუხლი 27. განცხადების შეტანა

1. მოსაჭრელი ხეების თაობაზე განცხადების შეტანის უფლება აქვთ ნებისმიერ ფიზიკურ ან/და იურიდიულ პირს, რომელზედაც სავარაუდო მოსაჭრელმა ხემ/ხეებმა შეიძლება ნეგატიური ზემოქმედება გამოიწვიოს.

მუხლი 28. მოსაჭრელი ხის/ხეების მოჭრის ვადა

1.ჭრა უნდა განხორციელდეს ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის“ მიერ მოსაჭრელი ხის/ხეების უწყისში შეტანიდან 10 დღის ვადაში.

მუხლი 29. მოჭრილი მწვანე ნარგავების ან ჩამორთმეული ან/და ინსპექტირებით გამოვლენილი უკანონოდ მოპოვებული მწვანე ნარგავების განთავსება, გასხვისება (გადაცემა) ან განკარგვა

1. ამ წესით გათვალისწინებული ჭრების შედეგად მიღებული ან ჩამორთმეული ან/და ინსპექტირებისას გამოვლენილი, უკანონოდ მოპოვებული მერქნული რესურსი (ფუნქციადაკარგული მწვანე ნარგავები – საშეშე ან/და სამასალე მერქანი) წარმოადგენს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკუთრებას.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული მწვანე ნარგავები არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრის“ მიერ შეიძლება დასაწყობდეს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ საამისოდ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.

3. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერის ინიციატივით ან/და მოსახლეობის მოთხოვნით, ფუნქციადაკარგული მწვანე ნარგავების მოპოვების შედეგად მიღებული მერქნული რესურსის (საშეშე ან/და სამასალე მერქანი) მიღება-ჩაბარების აქტის საფუძველზე უსასყიდლოდ გადაცემა, მიზანშეწონილია განხორციელდეს ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრებ,

სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაზე, ლანჩხუთის მიერ დაფუძნებულ არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირზე, საქველმოქმედო პროფილის მქონე ორგანიზაციაზე, ეკლესია-მონასტრებზე, სტიქიური უბედურებებიდან დაზარალებულ ოჯახებზე (რომელთაც დაუზიანდა საცხოვრებელი ფართი), სხვა არასამეწარმეო მიზნით შემქნილ ორგანიზაციებზე.

4. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერი უფლებამოსილია შექმნას სამუშაო ჯგუფი და განსაზღვროს ამ წესით გათვალისწინებული ჭრების შედეგად მიღებული ან ჩამორთმეული ან/და ინსპექტირებისას გამოვლენილი, უკანონოდ მოპოვებული მერქნული რესურსის (ფუნქციადაკარგული მწვანე ნარგავების – საშეშე ან/და სამასალე მერქნის) (გასხვისების) გადაცემის წესი, მიმღები პირების კატეგორიები, აღნიშნული ქონების გასხვისებასთან დაკავშირებული სხვა პროცედურები. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერის შესაბამისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით შექმნილი სამუშაო ჯგუფის ოქმი წარმოადგენს მერქნული რესურსის გადაცემის საფუძველს.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე შექმნილი სამუშაო ჯგუფის სახელწოდება, საქმიანობის წესი და უფლებამოსილებები განისაზღვრება ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მერის ბრძანებით.

6. ამ მუხლის პირველი პუნქტში აღნიშნული მწვანე ნარგავების განკარგვა ხდება საქართველოს ორგანული კანონით „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ დადგენილი წესით.

7. ა(ა)იპ „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“ უზრუნველყოფს გადასაცემი მერქნული რესურსის (საშეშე ან/და სამასალე მერქანი) ტრანსპორტირებას და მისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას დასაწყობებას.

მუხლი 30. მოსაჭრელი ხეების აღრიცხვის უწყისის წარმოება

1. მწვანე ნარგავების აღრიცხვის უწყისი (დანართი №2) დგება მოსაჭრელი ხეების ადგილის მოსაზღვრე ტერიტორიისაგან გამიჯვნისთვის, ხეების აღრიცხვის, მონიშვნის, რაოდენობისა და მოცულობის განსაზღვრისთვის.

2. აღრიცხვის უწყისს ადგენს „ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და მომსახურების ცენტრი“

3. ჭრა ხორციელდება მხოლოდ აღრიცხვის უწყისის შედგენის შემდგომ.

დანართი № 2

მწვანე ნარგავების აღრიცხვის უწყისი

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი

ადგილმდებარეობა ____

ფართობი ________________________ ჰა

GPS (ჯიპიეს) კოორდინატები: ---

მოსაჭრელი ხეების რიგითი ნომერი	მერქნიანი სახეობა ჯიში	მერქნიანი სახეობის კატეგორია		დიამეტრი მკერდის სიმაღლეზე (კვ,მ)	სიმაღლის თანრიგი	მოცულობა ($მ^3$)	შენიშვნა
		სამასალე	საშეშე				

აღრიცხვის უწყისის შემდგენი: ____

აღრიცხვის უწყისის შედგენის თარიღი ____

შეთანხმებულია _____________________ ბ.ა.

დანართი № 3

დამზადებული მწვანე ნარგავების მიღება-ჩაბარების დოკუმენტი
N--------

1. დაინტერესებული პირი ____

(იურიდიული ან ფიზიკური პირი, საიდენტიფიკაციო / პირადი ნომერი, მისამართი; წარმომადგენლის შემთხვევაში: სახელი, გვარი, მინდობილობის გაცემის თარიღი, ნომერი)

2. მწვანე ნარგაობის სახეობა (ჯიში) _______________ მოცულობა ______________________ კბ.მ

3. გადაზიდვის (დანიშნულების) ადგილი ____

4. სატრანსპორტო საშუალება ____

(ტრანსპორტი სსახეობა, სახელმწიფო ნომერი)

5. გადამზიდავი პირი ____

(სახელი, გვარი, პირადი ნომერი)

6. დაინტერესებული პირი: _______________________________________ ხელმოწერა

(სახელი, გვარი)

7. დოკუმენტის შევსების დრო და თარიღი: __________სთ. ________წთ.

„-----“„-----------------“„-------“ წელი.

8. დოკუმენტის გაცემაზე უფლებამოსილი პირი: __________________________ ბ.ა ხელმოწერა

(სახელი, გვარი)